

**Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii
na terenie miasta Płocka na lata 2012 - 2014**

Płock, 2011r.

Zjawisko narkomanii wymaga podejmowania różnorodnych działań prowadzonych na wielu szczeblach. Ważną rolę w realizacji działań mających na celu zapobieganie problemom wynikającym z uzależnienia od narkotyków oraz niwelowanie zjawisk spowodowanych zażywaniem środków psychoaktywnych pełnią samorządy lokalne.

Podstawą prawną do działań w tym zakresie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. *o przeciwdziałaniu narkomanii*. Ustawa precyzuje działania, które należą do zadań własnych gminy i powinny być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych, jak również zabezpiecza środki finansowe na ich realizację, które pochodzą przede wszystkim z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W tym obszarze Ustawa łączy się z zapisami Ustawy z dnia 26 października 1982r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. Realizacja działań na szczeblu lokalnym określana jest w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanym przez Radę Miasta. Przy konstruowaniu Programu oparto się na założeniach Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016 oraz na wnioskach wynikających z Raportu Stanu Zagrożenia Narkomanią w mieście Płocku za rok 2010.

Celem głównym Programu jest podejmowanie kompleksowych działań mających na celu zmniejszenie popytu na narkotyki oraz minimalizowanie problemów, w tym szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Program zakłada realizację projektów profilaktycznych oraz działań naprawczych skierowanych do lokalnej społeczności. Uwzględnia realizację projektów związanych z udzielaniem specjalistycznej pomocy osobom używającym substancji psychoaktywnych i uzależnionym oraz ich rodzinom, a także utrzymującym abstynencję po pobytach w placówkach stacjonarnych. W ramach Programu kontynuowane będą działania podejmowane w latach wcześniejszych oraz wykorzystywane sprawdzone sposoby realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Zadania ujęte w Programie będą realizowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka oraz podmioty realizujące zadania z ww. zakresu, w szczególności: placówki oświatowo-wychowawcze, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, placówki służby zdrowia, pomoc społeczna, instytucje dbające o przestrzeganie porządku publicznego i prawa.

Przedsięwzięcia zaplanowane w niniejszym Programie będą skoordynowane z działaniami wynikającymi z realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Cele Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012 – 2014.

Celem Programu jest doskonalenie oraz prowadzenie dalszych działań sprzyjających hamowaniu rozwoju i ograniczeniu skali zjawiska narkomanii na poziomie lokalnym. Zmniejszenie popytu na narkotyki w społeczności lokalnej, jak również poprawa jakości życia osób używających narkotyków szkodliwie i osób uzależnionych. Projekty realizowane w ramach Programu będą miały ponadto na celu udzielanie pomocy specjalistycznej rodzinom osób mających problem narkotykowy. Edukacja społeczeństwa poprzez wzmacnianie postaw sprzyjających ograniczaniu używania narkotyków oraz informowanie o ryzyku związanym z używaniem narkotyków i środków zastępczych. Szczególne działania będą kierowane do grupy młodzieży zagrożonej, która wymaga specyficznych oddziaływań profilaktycznych prowadzących do zmiany stylu życia i zaprzestania używania narkotyków.

Zadania dotyczące przeciwdziałania narkomanii, realizowane przez nasze Miasto, będą skoordynowane z działaniami realizowanymi w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który szczegółowo określa zakres przedsięwzięć z zakresu profilaktyki uzależnień. Na poziomie wczesnego zapobiegania podział na alkohol i narkotyki nie ma uzasadnienia, bowiem mechanizmy i motywy sięgania po środki psychoaktywne są bardzo zbliżone. W ostatnich latach upowszechnił się wzór konsumpcji polegający na mieszaniu środków legalnych i nielegalnych co powoduje, że w lecznictwie coraz częściej pojawiają się pacjenci, których trudno jednoznacznie zdiagnozować jako uzależnionych wyłącznie od narkotyków czy alkoholu. Nowoczesne podejście do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych obejmuje zatem różne środki (alkohol, narkotyki, itp).

**Zadania Miejskiego Program Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2011 – 2014.**

Zadanie I

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Celem zadania jest podejmowanie działań, dotyczących udzielania pomocy specjalistycznej, skierowanej do osób mających problem narkotykowy oraz ich rodzin, m.in. w ramach pracy zespołów interdyscyplinarnych. Podejmowane działania będą miały na celu zwiększanie dostępności różnych form pomocy dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem. Zadanie uwzględnia ponadto działania mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pracujących z osobami uzależnionymi i ich rodzinami. Udzielanie świadczeń pomocy społecznej osobom używającym narkotyków szkodliwie oraz osobom uzależnionym będzie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Realizacja zadania odbywać się będzie m.in. poprzez:

1. tworzenie, finansowanie i dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla osób z problemem narkotykowym oraz rodzin, w których występuje problem narkomanii oraz przemocy, m.in. punktów konsultacyjnych, działań terapeutycznych,
2. działalność prowadzoną w Miejskim Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych, w tym finansowanie zatrudnienia specjalistów udzielających pomocy osobom z problemem narkotykowym oraz ich rodzinom,
3. organizację/dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniem oraz rodzin prawidłowo funkcjonujących,
4. organizację lokalnych porad, konferencji, szkoleń, seminariów w zakresie udzielania pomocy rodzinom, w których występuje problem narkomanii,
5. organizację i dofinansowanie szkoleń specjalistycznych dla personelu prowadzącego terapię, rehabilitację i programy ograniczania szkód zdrowotnych,
6. prowadzenie działań informacyjnych dotyczących możliwości otrzymania pomocy specjalistycznej przez osoby z problemem narkotykowym oraz ich rodziny.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba osób, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy w związku z występującym problemem narkotykowym oraz przemocą,
- liczba miejsc, w których świadczona jest pomoc specjalistyczna,
- liczba dzieci i młodzieży, która wzięła udział w wypoczynku,
- liczba szkoleń, konferencji i seminariów skierowanych do specjalistów,

- liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach,
- liczba materiałów edukacyjno – informacyjnych,
- liczba instytucji, którym przekazano materiały informacyjno – edukacyjne.

Zadanie II

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W ramach zadania prowadzone będą działania skierowane do społeczności lokalnej mające na celu zwiększanie wiedzy na temat skutków używania środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych, jak również kształtowanie postaw prozdrowotnych. Realizowane projekty będą miały na celu wzmacnianie czynników chroniących i osłabianie czynników ryzyka, wspieranie inicjatyw skierowanych do dzieci i młodzieży, którym celem jest zagospodarowanie wolnego czasu. Podejmowane będą działania skierowane do rodziców, które będą miały w szczególności na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych. Celem zadania będzie również podejmowanie działań, służących monitorowaniu skali zjawiska sytuacji epidemiologicznej w zakresie narkotyków, szczególnie wśród młodzieży szkolnej.

W ramach zadania upowszechniane będą materiały informacyjno-edukacyjne z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii, prowadzone edukacyjne kampanie społeczne. Niżej wymienione sposoby realizacji zadania będą ściśle skorelowane z realizacją podobnego zadania zawartego w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który uwzględnia również środki finansowe przeznaczone na ich realizację.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

1. realizację i wspieranie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży realizowanych w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i ponadgimnazjalnych, w szczególności rekomendowanych m.in. przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutu Psychiatrii i Neurologii, Ministerstwo Edukacji, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. realizację programów interwencyjnych dla młodzieży używającej eksperymentalnie lub okazjonalnie środków odurzających,
3. wspieranie działalności profilaktyczno – wychowawczej klubów profilaktyki środowiskowej oraz świetlic środowiskowych i miejskich,
4. wspieranie innych przedsięwzięć skierowanych do dzieci i młodzieży z grup ryzyka: ze środowisk zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dzieci i młodzieży

ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

5. wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków,
6. opracowanie oraz upowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii, zakup oraz rozdawnictwo materiałów informacyjno - edukacyjnych dotyczących problematyki narkomanii oraz zdrowego stylu życia (broszury, ulotki, książki, itp),
7. udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjno - informacyjnych uwzględniających problematykę narkomanii,
8. wspieranie szkoleń rozwijających umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych,
9. organizację i dofinansowywanie szkoleń w zakresie profilaktyki narkomanii adresowanych w szczególności do pracowników pomocy społecznej, policji, straży miejskiej, służby zdrowia,
10. organizację lokalnych porad, konferencji, szkoleń, seminariów w zakresie problematyki narkomanii, w tym dotyczących wymiany doświadczeń w zakresie prowadzonych działań,
11. podejmowanie działań edukacyjnych przeznaczonych dla rodziców - prowadzenie szkoleń, warsztatów oraz konsultacji,
12. prowadzenie badań i analiz pozwalających określić aktualny stan problemów narkotykowych, w tym przeprowadzenie badań ankietowych wśród dzieci i młodzieży,
13. zbieranie i analiza danych statystycznych, monitorowanie sytuacji epidemiologicznej problemu narkotyków i narkomanii w Płocku.

Wskaźniki:

- liczba placówek, w których realizowane są programy profilaktyki uniwersalnej i selektywnej,
- liczba osób objętych programami profilaktycznymi,
- wykaz programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji,
- liczba projektów skierowanych do rodziców,
- liczba rodziców biorących udział w działaniach edukacyjnych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń, lokalnych porad, konferencji, seminariów,
- liczba uczestników szkoleń, konferencji, lokalnych porad, seminariów,
- liczba kampanii, w których wzięto udział,
- liczba i nakład materiałów informacyjno – edukacyjnych,
- liczba instytucji, którym przekazano materiały informacyjno – edukacyjne,
- wyniki monitoringu opublikowane w formie corocznych raportów.

Zadanie III

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii; zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

Działania związane z przeciwdziałaniem narkomanii realizowane są przez różne podmioty funkcjonujące na terenie naszego miasta. Celem zadania jest wspieranie ww. podmiotów, zarówno w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych, jak również pomocowych.

Bardzo istotna jest również dbałość o podniesienie poziomu rehabilitacji osób uzależnionych, co w istotny sposób wpływa na wzrost skuteczności pozostałych działań. Daje możliwość poprawy stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od narkotyków oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy.

Realizacja zadania odbywać się będzie m.in. poprzez:

1. wspieranie podmiotów prowadzących działalność w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania narkomanii,
2. wspieranie programów wczesnej interwencji, m.in. programu FreD,
3. wspieranie inicjatyw w zakresie realizacji działań dot. profilaktyki selektywnej w miejscach o zwiększonym narażeniu na kontakt z narkotykami,
4. finansowanie działalności Ośrodka Profilaktyki i Terapii, w którym prowadzona jest działalność specjalistyczna z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz udzielana kompleksowa pomoc dla osób z problemem narkotykowym oraz ich rodzin,
5. wspieranie organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* realizujących zadania publiczne dotyczące profilaktyki uzależnień oraz pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom,
6. wspieranie placówek prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków lub używających narkotyków w sposób szkodliwy,
7. finansowanie programów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w placówkach leczenia uzależnień,
8. zakup pomocy dydaktycznych, materiałów edukacyjno - informacyjnych przeznaczonych na pakiety przekazywane instytucjom oraz organizacjom pozarządowym działającym w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania narkomanii,
9. dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych, staży i superwizji w zakresie problematyki narkomanii dla specjalistów prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi,

10. zakup testów do wykrywania obecności narkotyku w płynach ustrojowych dla instytucji i organizacji zajmujących się problematyką narkomanii,
11. współpracę z Krajowym Biurem d/s Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutem Psychiatrii i Neurologii, Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej oraz z innymi organizacjami i instytucjami.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba podmiotów prowadzących działalność w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania narkomanii,
- liczba osób z problemem narkotykowym korzystających z pomocy podmiotów działających w zakresie,
- liczba organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, którym zlecono realizację zadania publicznego,
- liczba osób uczestniczących w projektach realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*,
- liczba osób objętych programami leczenia,
- liczba dofinansowanych szkoleń,
- liczba osób, którym dofinansowano szkolenia.

Zadanie IV

Wydzielenie w budżecie miasta Płocka środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Na realizację zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii będą zabezpieczane w budżecie miasta środki finansowe pochodzące w szczególności z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadanie V

Opiniowanie wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

W celu prawidłowego wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii powołuje się Zespół Opiniujący Wydatki

Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w następującym składzie:

1. Zastępca Prezydenta Miasta ds. Polityki Społecznej – przewodniczący
2. Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych – wiceprzewodniczący
3. Dyrektor Wydziału Edukacji i Kultury – członek
4. Przewodnicząca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – członek
5. Pracownik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych – członek.